

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Методичні рекомендації
до практичних занять і самостійного вивчення дисципліни
здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти
Галузь знань 07 « Управління та адміністрування »
Спеціальність 071 « Облік і оподаткування »

Біла Церква
2021

УДК 005: 336.22(07)

Ухвалено на засіданні методичної комісії економічного факультету Білоцерківського національного аграрного університету (протокол № 9 від 26. 07. 2021 року)

Автори: Свиноус І.В., Гаврик О.Ю., Хомовий С.М., Хомяк Н.В., Заболотний В.С, Свиноус Н.І.

ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійного вивчення дисципліни здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» / Свиноус І.В., Гаврик О.Ю., Хомовий С.М., Хомяк Н.В., Заболотний В.С., Свиноус Н.І. Біла Церква, 2021. 38 с.

Рецензенти:

Паска І.М. доктор економічних наук, професор кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки (Білоцерківський національний аграрний університет)

Шеленко Д.І. доктор економічних наук, професор кафедри теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Очікувані результати навчання.....	6
2. Зміст навчальної дисципліни «Податковий менеджмент».....	7
3. Завдання для практичних занять та самостійної роботи	8
<i>Практичне заняття 1. Теоретичні, правові та організаційні основи податкового менеджменту.....</i>	8
<i>Практичне заняття 2. Облік платників податків.....</i>	10
<i>Практичне заняття 3. Планування та прогнозування податків і зборів.....</i>	12
<i>Практичне заняття 4. Порядок управління та погашення податкового боргу.....</i>	15
<i>Практичне заняття 5. Планування та організація проведення перевірок.....</i>	17
<i>Практичне заняття 6. Контроль за правильністю нарахування та сплати в бюджет податку на прибуток.....</i>	19
<i>Практичне заняття 7. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян.....</i>	22
4. Тестові завдання для перевірки рівня знань студентів.....	25
5. Питання для модульного контролю.....	33
6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	35
7. Рекомендована література та інформаційні джерела.....	37

ВСТУП

У сучасних умовах дієздатність економічної системи залежить від ефективності управління у сфері оподаткування. Це дуже складна справа, що потребує висококваліфікованих кадрів, спроможних брати участь у розробленні податкового законодавства, здійснювати планування податків, а також контроль за правильністю нарахування і своєчасністю сплати до бюджету податків та обов'язкових платежів. Управління оподаткуванням як важлива сфера науково-практичних досліджень і методичних дій становить частину загальної теорії і практики управління. Воно базується на фундаментальному пізнанні політичних, економічних, юридичних та інших наук, збагачених сучасною вітчизняною і зарубіжною практикою.

Податковий менеджмент розглядає питання ведення обліку платників податків, порядку нарахування податків та облік фактично внесених сум, методики проведення камеральних і документальних перевірок, правильності нарахування і своєчасності сплати до бюджету податків та обов'язкових платежів.

Метою вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» є оволодіння студентами базовими знаннями з розробки та реалізації управлінських рішень у сфері оподаткування, формування професійних навичок роботи у контролюючих органах, а також податкового регулювання і планування.

Завданнями, що вирішуються у процесі вивчення дисципліни, є:

- опанування теоретичних та організаційних основ податкового менеджменту;
- поглиблене вивчення податкового законодавства;
- набуття навичок контрольної роботи працівників податкових органів;
- набуття вміння роз'яснювати окремі положення податкового законодавства, вирішувати дискусійні питання, давати пропозиції щодо його вдосконалення.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях «економічної теорії», «мікроекономіка та макроекономіка», «основи оподаткування», «фінансів», «фінансового обліку», «податкового обліку».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- теоретичний та методичний інструментарій для моделювання податкових платежів суб'єктів господарювання.
- методичні прийоми пошуку, використання та інтерпретації інформації

для вирішення професійних і наукових завдань в сфері податкового менеджменту.

механізм прийняття управлінських рішень з використанням норм податкового законодавства.

Вміти:

- використовувати фундаментальні закономірності розвитку системи оподаткування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

- оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері оподаткування.

- аналізувати причини податкової заборгованості платників, типові порушення чинного законодавства з питань оподаткування.

- використовувати теоретичний та методичний інструментарій для моделювання податкових платежів суб'єктів господарювання.

- застосовувати управлінські навички в умовах визначеності, невизначеності, ризику, конфлікту інтересів у системі оподаткування.

- оцінювати ефективність внутрішнього податкового аудиту, форми і методи податкового аудиту на підприємствах і в страхових компаніях, активи платника, що підлягають продажу для погашення податкового боргу, причини порушень податкового законодавства.

1. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» відповідно до ОП	Результати навчання з дисципліни «Податковий менеджмент»
ПР08. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.	РН 8.1. Вміти здійснювати моніторинг податкових надходжень, податкових ризиків, податкового боргу, причини порушень податкового законодавства; РН 8.2. Знати порядок обліку платників податків та податкових надходжень, зміст, підстави та порядок надання відстрочення та розстрочення податкових зобов'язань; РН 8.3. Вміти контролювати своєчасність подання податкової звітності до податкових органів, правильність заповнення податкових декларацій і розрахунків, стан активів платника, що перебувають у податковій заставі.
ПР14. Обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації.	РН 14.1. Знати сутність і методи планування та прогнозування податкових надходжень; РН 14.2. Знати технології управління податковим боргом; РН 14.3. Вміти моделювати податкові платежі підприємства, схеми оптимізації податкових платежів.
ПР15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику	РН 15.1. Знати зарубіжний досвід адміністрування податків і вміння генерування нових ідей з удосконалення податкового менеджменту у вітчизняній практичній діяльності; РН 15.2. Вміти правильно застосовувати методичний інструментарій управління податками; РН 15.3. Вміти розробляти методики проведення перевірок, критерії оцінювання та показники ефективності податкового контролю.
ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування	РН 17.1. Вміти аналізувати фінансово-господарську діяльність платника податку, податкову звітність, стан обов'язкових платежів до бюджету, причини податкової заборгованості платників, типові порушення чинного законодавства з питань оподаткування; РН 17.2. Вміти провадити планування та прогнозування податкових платежів на різних рівнях функціонування податкового менеджменту; РН 17.3. Знати способи управління податковим боргом.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Змістовий модуль 1

Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні основи податкового менеджменту

Поняття, сутність, предмет, мета та завдання податкового менеджменту. Функції податкового менеджменту. Суб'єкт та об'єкт податкового менеджменту як єдина управлінська система, їх взаємозв'язок. Структура податкового менеджменту. Особливості функціонування податкового менеджменту в Україні.

Тема 2. Облік платників податків

Сутність та значення обліку платників податків. Види обліку платників податків в органах ДФС. Порядок ведення обліку платників податків – юридичних осіб. Порядок подання документів для взяття платників на облік у фіскальних органах. Реєстрація і облік фірм, відділень, постійних представництв нерезидентів в Україні.

Тема 3. Планування та прогнозування податків і зборів

Планування податкових платежів. Прогнозування податкових платежів. Рівні планування і прогнозування податкових платежів. Державне планування, його мета та завдання. Планування податкових платежів місцевими органами самоврядування. Податкове планування підприємства.

Тема 4. Порядок управління та погашення податкового боргу

Податкове зобов'язання платника, порядок його узгодження з податковим органом. Методи визначення податкових зобов'язань. Види узгодження податкових зобов'язань: самостійне, несамостійне (за замовчуванням, апеляційне, адміністративне, судове).

Тема 5. Планування та організація проведення перевірок.

Класифікація податкових перевірок. Планування контрольно-перевірочної роботи податкових органів. Поняття та структура плану-графіка проведення перевірок. Порядок відбору суб'єктів підприємницької діяльності для перевірки.

Тема 6. Контроль за правильністю нарахування та сплати в бюджет податку на прибуток

Камеральна перевірка декларацій з податку на прибуток. Своєчасність подання декларації. Узгодженість даних у декларації та у додатках. Документи, які використовуються при перевірці декларацій про прибуток підприємств. Етапи перевірки податкової декларації про прибуток підприємств. Перевірка правильності обчислення прибутку, звільненого від оподаткування та прибутку, що підлягає оподаткуванню. Перевірка правильності обчислення нарахованої суми податку, зменшення нарахованої суми податку, суми податку до сплати.

Тема 7. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян

Організація податкового контролю в сфері оподаткування доходів фізичних осіб. База оподаткування та ставки податку. Порядок заповнення та надання до податкових інспекцій. Термін сплати податку.

Порядок та терміни декларування доходів з громадян. Порядок та підстави заповнення показників декларації.

3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Практичне заняття 1.

Теоретичні, правові та організаційні основи податкового менеджменту

Мета: засвоєння теоретичних основ податкового менеджменту; розуміння його структури та складових; з'ясування головних проблем функціонування та напрямів модернізації податкової служби.

Засоби навчання: персональний комп'ютер чи ноутбук, офісне програмне забезпечення, можливість підключення до Інтернету, лекційні матеріали, короткі теоретичні відомості і методичні вказівки до виконання практичних завдань.

Питання для обговорення

1. Складові податкового менеджменту: податкове прогнозування і планування, податкове регулювання, податковий контроль, облік і аналіз, організація та виконання податкової роботи.

2. Стратегічне та оперативне управління в сфері оподаткування.

3. Законодавча діяльність. Податковий контроль, його суть і значення. Джерела інформації для контролю.

Завдання для самостійної роботи

1. Органи управління в сфері оподаткування та їх функції.
2. Органи законодавчої та виконавчої влади.
3. Органи оперативного управління в сфері оподаткування.
4. Органи не фінансового профілю.
5. Контролюючі органи.
6. Державна фіскальна служба України, її структура, статус, підпорядкування.
7. Завдання державної податкової служби.
8. Функції вищої, середньої та низової ланки.
9. Права керівників органів фіскальної служби та їх заступників.
10. Права посадових осіб фіскальних органів.
11. Права та обов'язки платників податків.

Навчальні завдання.

Завдання 1.1.

Визначити суму адміністративного штрафу, який буде накладено на винних осіб Державною фіскальною службою України за наведені нижче правопорушення. Сформулювати сутність адміністративного правопорушення та зазначити винних осіб.

Перевіркою встановлено, що громадянка Кашуба А.О. надавала перукарські послуги своїм споживачам без державної реєстрації. Протягом 2019 року її було притягнуто до адміністративної відповідальності за такі дії.

Завдання 1.2.

У лютому 2019 року бухгалтер підприємства Гончарова В.Д. виявила помилку у розрахунку суми задекларованих доходів, що відображені у податковій декларації з податку на прибуток за 2018 рік. Ця помилка призвела до заниження суми податкового зобов'язання на 50000 грн.

Необхідно визначити, яку суму штрафу повинне заплатити досліджуване підприємство, якщо помилка буде виправлена самостійно шляхом подання уточнюючого розрахунку?

Завдання 1.3

14 лютого 2019 року контролюючі фіскальні органи виявили помилку у розрахунку суми задекларованих витрат, що відображені у податковій декларації з податку на прибуток за 2018 рік. Ця помилка призвела до заниження суми податкового зобов'язання на 70000 грн.

Необхідно визначити, яку суму штрафних санкцій повинне заплатити досліджуване підприємство за результатами перевірки, проведеної контролюючими фіскальними органами.

Завдання 1.4

За результатами документальної перевірки в вересні 2018 року підприємство повинне заплатити штраф за заниження в липні 2018 року податку на додану вартість на суму 15000 грн. Податкове повідомлення було отримано платником податку 14 вересні 2018 року.

Потрібно визначити суму штрафу, що має сплатити підприємство.

Рекомендовані джерела: [1, 2, 5, 7, 10, 13]

Практичне заняття 2. Облік платників податків

Мета: ознайомити студентів із змістом та відповідним методичним апаратом знань з теорії податкового планування та прогнозування.

Засоби навчання: персональний комп'ютер чи ноутбук, офісне програмне забезпечення, можливість підключення до Інтернету, лекційні матеріали, короткі теоретичні відомості і методичні вказівки до виконання практичних завдань.

Питання для обговорення

1. Порядок внесення змін до облікового реєстру.
2. Зняття з обліку.
3. Облік платників ПДВ.
4. Реєстрація та облік постійних представництв нерезидентів в Україні як платників податку на прибуток.
5. Облік неприбуткових підприємств.
6. Облік платників податків-фізичних осіб.
7. Облік великих платників податків.

Завдання для самостійної роботи

1. Державний реєстр фізичних осіб – (ДРФО) платників податків: мета створення, зміст інформації, джерела формування єдиного інформаційного фонду.
2. Порядок реєстрації фізичних осіб у Державному реєстрі.
3. Особливості обліку платників податків – фізичних осіб-підприємців.
4. Внесення змін до облікових даних платників податків.

5. Вимоги до відкриття та закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах.

Навчальні завдання.

Завдання 2.1. Під час планової документальної перевірки ТОВ "Нива" в червні 2018 р, було встановлено, що підприємство занизило податкові зобов'язання в бюджет по ПДВ: за березень – 3400 грн. (повторне правопорушення за рік) Розрахувати суму штрафу, накладеного на підприємство.

Завдання 2.2.

Необхідно віднести передбачені Податковим кодексом України податки та збори до певних видів, зазначених у таблиці

Вихідні

Види податків та зборів	Загальнодержавний (З) або місцевий (М) податок	Прямий (П) або непрямий (Н) податок
Податок фізичних осіб та доходи		
Акцизний податок		
Податок вартість на додану вартість		
Рентна плата за спеціальне використання водних ресурсів		
Мито		
Транспортний податок		
Екологічний податок		
Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України		
Туристичний збір		
Податок на прибуток		
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки		
Плата за землю		
Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів		
Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин		
Єдиний податок		

Завдання 2.3.

1 лютого 2018 року платник податку здійснив сплату платежу до державного бюджету у розмірі 17000 грн. При цьому платник податку мав податковий борг у розмірі 10000 грн, який виник в результаті несплати податкового зобов'язання (останній термін сплати цього зобов'язання становив 10 грудня 2018 року).

Необхідно визначити, яку суму пені буде нараховано платнику податку?

Завдання 2.4.

Платник податків несвоєчасно подав декларацію з ПДВ за травень 2019 року. Впродовж 2019 року він притягувався до відповідальності за аналогічні порушення в лютому 2019 року.

Потрібно визначити, який штраф за несвоєчасну подачу податкової звітності має сплатити підприємство у разі виявлення співробітниками контролюючих фіскальних органів такого правопорушення.

Рекомендовані джерела: [2, 4, 5, 9, 10, 14]

Практичне заняття 3.**Планування та прогнозування податків і зборів**

Мета: засвоїти сутність та методику прогнозування податків, зборів; визначити фактори, які впливають на якість прогнозування.

Засоби навчання: персональний комп'ютер чи ноутбук, офісне програмне забезпечення, можливість підключення до Інтернету, лекційні матеріали, короткі теоретичні відомості і методичні вказівки до виконання практичних завдань.

Питання для обговорення

1. Етапи податкового планування і прогнозування.
2. Фактори впливу на якість податкового планування і прогнозування.
3. Методи податкового планування і прогнозування.
4. Прогнозування окремих податків і зборів.

Завдання для самостійної роботи

1. Аналіз стану виконання податкових надходжень.
2. Оцінка стану справляння податків та платежів: рівень фактичного справляння податків (оперативний та стратегічний); коефіцієнт резерву

податкових надходжень; коефіцієнт податкового оптимуму.

3. Використання інформаційних систем у роботі контролюючих органів та їх роль в автоматизації збору та обробки інформації з питань податкової роботи.

4. Автоматизовані робочі місця, що використовуються при оподаткуванні юридичних та фізичних осіб в контролюючих органах в сфері оподаткування, їх характеристика.

Навчальні завдання.

Завдання 3.1. Підчас планової документальної перевірки ТОВ "Нива" 22 серпня 2019 року, було встановлено, що підприємство занизило податкові зобов'язання в бюджет по ПДВ: за квітень 2019 р. – 4200 грн. Розрахувати суму пені, якщо облікова ставка НБУ протягом 2019 р. – 17,75% .

Завдання 3.2

ТОВ «Нива» сплачує єдиний податок за ставкою 5%. Визначити, за якою ставкою єдиного податку підприємству вигідніше працювати (5% чи 3%+ПДВ), якщо відомі наступні показники фінансово-господарської діяльності даного суб'єкта господарювання за II квартал 2019 року:

В касу підприємства надійшли кошти за відвантажені деталі – 17 тис. грн (без урахування ПДВ).

Отримано МПП дивіденди на суму 80,5 тис. грн.

Сплачено постачальникам за отримані матеріали – 55,5 тис. грн (з урахуванням ПДВ).

На поточний рахунок надійшла попередня оплата від покупця – 31,3 тис. грн (з урахуванням ПДВ).

На поточний рахунок МПП надійшли кошти за надані послуги із ремонту виробничого обладнання – 4,0 тис. грн (з урахуванням ПДВ).

Збільшено статутний капітал підприємства на суму 150,0 тис. грн за рахунок внесків засновника.

Сплачено за оренду офісного приміщення ТОВ «Нива» – 22,0 тис. грн (з урахуванням ПДВ).

Повернуто частину сплаченого покупцем авансу на суму 5 тис. грн (з урахуванням ПДВ).

У II кварталі минулого року отримано поворотну фінансову допомогу в розмірі 20,0 тис. грн строком на 1 календарний рік.

Завдання 3.3.

Розрахувати суму податку на прибуток, яку сплачуватиме ТОВ «Нива» у вигляді щомісячних авансових внесків у 2018 році, якщо сума сплачених податкових зобов'язань з податку на прибуток протягом 3-х кварталів 2017 року становила 260,5 тис. грн, а показники фінансово-господарської діяльності підприємства у IV кварталі 2017 року були наступними:

Продано 75,5% виготовленої у звітному періоді продукції на суму 1452,3 тис. грн (з урахуванням ПДВ).

Здійснено амортизаційні відрахування у розрахунку на місяць – 7 тис. грн.

Придбано сировину та матеріали на суму 1325,6 тис. грн (з урахуванням ПДВ).

Нараховано заробітну плату працівникам виробничого цеху – 128,3 тис. грн.

Сплачено збір за спеціальне використання води в межах ліміту в розмірі 7,8 тис. грн, понад встановлений ліміт – 2,6 тис. грн.

Отримано безповоротну фінансову допомогу – 996,2 тис. грн.

Отримано передплату від покупця готової продукції – 46,6 тис. грн (з урахуванням ПДВ).

Виплачено дивіденди фізичним особам – працівникам підприємства – 80,6 тис. грн.

Сплачено за оренду офісного приміщення 7,9 тис. грн (з урахуванням ПДВ).

Отримано дивіденди ТОВ «Нива» від нерезидента – 14,5 тис. грн.

Перераховано кошти за передплату для бухгалтерії періодичного видання вітчизняного виробництва, газети «Все про бухгалтерський облік» – 8,6 тис. грн.

Завдання 3.4.

Скласти податковий календар на січень 2020 року та графік подання до територіального органу Державної фіскальної служби у Київській області декларацій, розрахунків, бухгалтерських звітів і балансів у січні, виходячи з наведених нижче даних.

Міністерство
водного господарства
та енергетики

Підприємство ТОВ «НИВА» сплачує до бюджету:

ПДВ (середньомісячна за минулий рік сума податку становить 350 тис. грн.).

Акцизний збір (підприємство реалізує тютюнові вироби з фільтром та без фільтру).

Плату за землю.

Податок на прибуток.

Податок з власників транспортних засобів.

Завдання 3.5.

Указати порядок розрахунків із бюджетом і терміни подання до територіального органу Державної фіскальної служби у Київській області декларації про доходи для громадянки Кучер М.М, що займається підприємницькою діяльністю, виходячи з таких даних: громадянка Кучер М.М. розпочала свою підприємницьку діяльність у січні 2018 року; дохід, що підлягає оподаткуванню прибутковим податком, становить за квітень 7500 грн.

Рекомендовані джерела: [2, 4, 7, 1, 10]

Практичне заняття 4.

Порядок управління та погашення податкового боргу

Мета: засвоїти методичні прийоми управління та процесом погашення податкового боргу суб'єкта господарювання.

Засоби навчання: персональний комп'ютер чи ноутбук, офісне програмне забезпечення, можливість підключення до Інтернету, лекційні матеріали, короткі теоретичні відомості і методичні вказівки до виконання практичних завдання.

Питання для обговорення

1. Поняття податкового боргу (недоїмки).
2. Види та статуси податкового боргу.
3. Повноваження контролюючих органів щодо стягнення податкового боргу.
4. Порядок стягнення податкового боргу з платників податків – юридичних осіб.
5. Порядок стягнення податкового боргу з платників податків – фізичних осіб.

Завдання для самостійної роботи

1. Зміст податкової застави.
2. Випадки виникнення права податкової застави.
3. Реєстрація податкової застави.
4. Порядок застосування адміністративного арешту активів.
5. Зупинення адміністративного арешту активів.
6. Продаж активів, що перебувають у податковій заставі. Розстрочка. Відстрочка. Списання. Реструктуризація. Умови надання відстрочки та розстрочки податкового боргу.

Навчальні завдання.

Завдання 4.1. Підприємство не сплатило вчасно податок та у нього на 1 травня 2019 року виник податковий борг у розмірі 25400 грн, 1 червня 2019 року підприємство погасило 9 500 грн. податкового боргу, а 9 липня 2019 року останні 15900 грн. Розрахувати суму штрафу.

Завдання 4.2. Розрахувати очікувану суму надходжень від податку на прибуток підприємств у 2019 році в Державний бюджет України від підприємств Київщини. Прибуток в с/г Київської області в 2019 році склав 35 млн грн. Прибуток підприємств промислового комплексу Київської області в 2019 році склав 98 млн грн., підприємств будівельної галузі – 58 млн грн., в торгівельній сфері – 47 млн грн., підприємств транспорту та зв'язку – 27 млн грн., в сфері освіти – 2 млн грн., в сфері охорони здоров'я – 15 млн грн., в сфері послуг – 42 млн грн.

В 2019 році було надано пільг в промисловості, а також сферах освіти та охорони здоров'я на суму 3,2 млн грн. В сфері послуг 3 % прибутку оподатковується за ставкою 0 %. В с/г 30 % підприємств сплачують ФСП.

Очікуваний індекс-дефлятор у 2019 році – 113 %, Сума реструктуризованої недоїмки з податку на прибуток підприємств, термін погашення якої припадає на 2019 рік, складає 1,8 млн грн., а очікувана сума недоїмки з цього податку в 2019 році – 3,8 млн грн.

Завдання 4.3.

Розрахувати очікувану суму надходжень від податку на прибуток підприємств у 2019 році в Державний бюджет України з підприємств Київської області. У 2019 році в Київській області прибуток підприємств в с/г, мисливстві та лісовому господарстві склав 33 млн грн., промисловості – 97 млн грн., будівельної галузі - 55 млн грн., торгівельній сфері - 44 млн грн., підприємств транспорту та зв'язку - 26 млн грн., сфері освіти - 11 млн грн., охорони здоров'я - 13 млн грн., послуг - 44 млн грн.

Рекомендовані джерела: [3, 4, 6, 9, 10, 14]

Практичне заняття 5.

Планування та організація проведення перевірок.

Мета: з'ясувати сутність та механізм податкового контролю; визначити основні причини і типові способи здійснення правопорушень у сфері оподаткування та методи їх виявлення.

Засоби навчання: персональний комп'ютер чи ноутбук, офісне програмне забезпечення, можливість підключення до Інтернету, лекційні матеріали, короткі теоретичні відомості і методичні вказівки до виконання практичних завдань.

Питання для обговорення

1. Планування та організація проведення перевірок.
2. Класифікація документальних перевірок.
3. Камеральні перевірки, їх роль та місце в податковому аудиті.
4. Порядок підготовки та проведення планової документальної перевірки.
5. Програма перевірки. Проведення зустрічних перевірок.
6. Відбір пояснень посадових осіб платника, порядок вилучення документів, що підтверджують факт порушення податкового законодавства.
7. Оформлення результатів перевірки.
8. Податкові рішення - повідомлення.
9. Реалізація матеріалів щодо результатів документальної перевірки.

Завдання для самостійної роботи

1. Особливості реалізації матеріалів перевірок за непрямими методами.
2. Апеляційне узгодження податкових зобов'язань та оскарження дій посадових осіб органів державної податкової служби.
3. Оскарження рішень податкових органів в адміністративному порядку.
4. Порядок та терміни подання скарг платниками податків.
5. Вимоги щодо оформлення скарги. Первинна скарга. Повторна скарга. Порядок та терміни розгляду скарг.
6. Податковий компроміс. Підстави, види і принципи відповідальності за порушення податкового законодавства.
7. Фінансові санкції. Порядок нарахування пені. Штрафні санкції. Адміністративна відповідальність за порушення податкового законодавства. Карна відповідальність.

Навчальні завдання.

Завдання 5.1. Розрахувати очікувану суму, яку підприємство «Колос» сплатить до місцевого бюджету у 2019 році від податку з доходів фізичних осіб,

якщо соціальну пільгу в розмірі 150 % від загальної пільги має 3 % робітників, а загальну соціальну пільгу мають 55 % працюючих.

На підприємстві «Колос» середньомісячна чисельність працівників

- 150 осіб, середньомісячна зарплата в 2019 році складала 4000 грн. Сума соціальних утримань у 2019 році складала 12 тис. грн.

Мінімальна зарплата у 2019 році складала 4173 грн.

Очікуваний індекс-дефлятор у 2019 році - 115 %. Сума реструктуризованої недоїмки з ПДФО, термін сплати якої припадає на 2019 рік, складає 13870 грн., а очікувана сума недоїмки з даного податку в 2019 році - 27320 грн.

Завдання 5.2. Розрахувати очікувану суму податку з доходів фізичних осіб, що надійде до місцевого бюджету у 2012 році.

Сумарні доходи фізичних осіб з вирахованими соціальними пільгами у 2019 році становили:

- в АПК – 10 млн грн.
- в промисловості – 70 млн грн.
- в будівельній галузі – 45 млн грн.
- в торгівельній сфері – 38 млн грн.
- для підприємств транспорту та зв'язку – 20 млн грн.
- в сфері освіти – 10 млн грн.
- в сфері охорони здоров'я – 10,8 млн грн.
- в сфері послуг – 40 млн грн.

Соціальні утримання у 2019 становили 500 тис. грн.

Очікуваний індекс-дефлятор у 2019 році - 112 %, Сума реструктуризованої недоїмки, термін сплати якої припадає на 2020 рік складає 18 млн грн., а очікувана сума недоїмки з даного податку в 2020 році - 20 млн грн.

Завдання 5.3.

Розрахувати очікувану суму податку з доходів фізичних осіб, що надійде до місцевого бюджету у 2020 році.

Доходи фізичних осіб у 2019 році становили:

- в АПК – 15 млн грн.
- в промисловості – 78 млн грн.
- в будівельній галузі – 51 млн грн.
- в торгівельній сфері – 42 млн грн.
- для підприємств транспорту та зв'язку – 22 млн грн.
- в сфері освіти – 12 млн грн.
- в сфері охорони здоров'я – 12 млн грн.
- в сфері послуг – 44 млн грн.

В 2019 році підприємствам АПК була надана соціальна пільга в розмірі 0,5 млн грн., промисловості - 4 млн грн., іншим галузям - 5 млн грн.

Соціальні утримання у 2011 становили 800 тис. грн.

Очікуваний індекс-дефлятор у 2012 році - 115 %, Сума реструктуризованої недоїмки, термін сплати якої припадає на 2012 рік, складає 23 млн грн., а очікувана сума недоїмки з даного податку в 2012 році - 11 млн грн.

Завдання 5.4 Підчас планової документальної перевірки ТОВ "Нива" в липні 2019 року, було встановлено, що підприємство занизило податкові зобов'язання в бюджет по ПДВ: за травень — 5440 грн. (повторне правопорушення за рік). Розрахувати суму штрафу, накладеного на підприємство.

Рекомендовані джерела: [3, 12, 4, 9, 1, 13]

Практичне заняття 6

Контроль за правильністю нарахування та сплати в бюджет податку на прибуток

Мета: набути знання щодо здійснення нарахування та сплати податку на прибуток суб'єктами господарювання та системи контролю за цим процесом органами Державної податкової служби.

Засоби навчання: персональний комп'ютер чи ноутбук, офісне програмне забезпечення, можливість підключення до Інтернету, лекційні матеріали, короткі теоретичні відомості і методичні вказівки до виконання практичних завдань.

Питання для обговорення

1. Особливості методики проведення документальної перевірки податку на прибуток підприємств.
2. Достовірність відображення в обліку доходів і витрат платника.
3. Документи, які використовуються при перевірці доходів та витрат платника податку на прибуток.
4. Правильність визначення дати признання складу доходу та витрат.

Завдання для самостійної роботи

1. Дотримання положень по інвентаризації і правильність відображення в обліку її результатів.
2. Вплив результатів інвентаризації на величину оподаткованого прибутку.
3. Перевірка правильності нарахування амортизації.
4. Тривалість перевірки. Порядок оформлення результатів перевіркової роботи.

Навчальні завдання.**Завдання 6.1**

ТОВ «Мрія», що є платником ПДВ, займається продажем молочної продукції та її доставкою. У ході здійснення своєї діяльності підприємством за травень 2019 року було реалізовано:

- молока на суму 211 тис. грн (без урахування ПДВ);
- сиру на суму 96 тис. грн (без урахування ПДВ);
- сметани на суму 77 тис. грн (без урахування ПДВ);
- бринзи на суму 33 тис. грн (без урахування ПДВ).

Також ТОВ «Мрія» надає послуги по доставці молочної продукції. За звітний період було надано транспортних послуг із доставки на суму 41 тис. грн (із урахуванням ПДВ).

Від спільної діяльності з ТОВ «Тетіїв» і ТОВ «Володарка» товариством було отримано прибуток до оподаткування у розмірі 22 тис. грн.

За оренду приміщення (складу) керівництвом ТОВ «Мрія» була перерахована оплата – 15 тис. грн. Виплата заробітної плати працівникам товариства становила 30 тис. грн. Сума амортизаційних відрахувань за звітний період 2019 року склала 12 тис. грн.

Також були здійснені витрати, пов'язані з підтвердженням відповідності продукції встановленим сертифікаційним вимогам у розмірі 11 тис. грн.

Розрахувати величину валових доходів і витрат, а також

податок на прибуток та чистий прибуток ТОВ «Мрія» за звітний період.

Наці
водного господарства
та пр

Завдання 6.2

Магазин «Оптовичок» ТОВ «Тетіїв» займається продажем кондитерських виробів і надає послуги своїм споживачам із замовлення святкових тортів. Інтер'єр магазину «Оптовичок» оформлено в оригінальному стилі, у зв'язку з чим магазином був отриманий додатковий дохід від оренди свого приміщення (у вихідний для магазину день) під виставку кондитерських виробів у розмірі 25 тис. грн. За звітний період (грудень 2019 року) магазином

«Оптовичок» також були надані послуги з доставки святкових тортів замовникам на суму 60 тис. грн (з урахуванням ПДВ).

У грудні 2019 року магазином було реалізовано:

- цукерок «Ромашка» на суму 70200 грн (з урахуванням ПДВ);
- батончиків «Молочний» на суму 52000 грн (з урахуванням ПДВ);
- цукерок «Червоний мак» на 60000 грн (з урахуванням ПДВ);
- замовлень з виготовлення святкових тортів на суму 99400 грн (з урахуванням ПДВ).

Керівництвом магазину «Оптовичок» ТОВ «Тетіїв» були витрачені грошові кошти на рекламу в розмірі 20,9 тис. грн/ місяць та на закупівлю необхідного фірмового одягу, взуття для своїх працівників на суму 77 тис. грн (з урахуванням ПДВ). Витрати, пов'язані з реалізацією кондитерської продукції за звітний період у магазину склали 95000 грн (з урахуванням ПДВ). Розрахувати величину податку на прибуток та чистого прибутку магазину «Оптовичок».

Завдання 6.3

Працюючи на ринку послуг, салон краси ТОВ «Альонка», що є платником ПДВ, займається наданням послуг із підбору стилю й іміджу. Під час здійснення своєї господарської діяльності салоном краси у квітні 2019 року було надано наступні види послуг:

а) стрижки – на суму 113000 грн (без урахування ПДВ);

б) укладки волосся – на суму 95000 грн (без урахування ПДВ);
ПДВ);

в) фарбування волосся – на суму 270000 грн (без урахування ПДВ);

г) манікюр – на суму 55235 грн (без урахування ПДВ);

д) педикюр – на суму 58130 грн (без урахування ПДВ);

е) макіяж – на суму 34700 грн (без урахування ПДВ);

є) SPA-процедури – на суму 21200 грн (без урахування ПДВ). Паралельно в приміщенні салону краси також працює косметологічний магазин. Від спільної діяльності з ним, салоном краси ТОВ «Альонка» за звітний період отримано прибуток до оподаткування у розмірі 50000 грн.

За оренду приміщення й оплату комунальних послуг ТОВ «Альонка» було сплачено 15000 грн. Виплата заробітної плати обслуговуючому персоналу ТОВ «Альонка» у квітні 2019 року складала 35500 грн. На закупівлю матеріалів для догляду за волоссям було витрачено 41000 грн (без урахування ПДВ). На відновлення дизайну приміщення було витрачено 24000 грн (без урахування ПДВ).

Розрахувати величину чистого прибутку та розмір податку на прибуток ТОВ «Альонка» у звітному періоді 2019 року.

Завдання 6.4

Підприємство ТОВ «Мрія» (підприємство є платником ПДВ), що займається пошиттям та ремонтом одягу, орендує приміщення. Орендна плата – 10800 грн. на місяць. У власності підприємства є п'ять швейних машин. П'ять працівників підприємства (щомісячна заробітна плата кожного становить 7500 грн.) займаються пошиттям жіночих суконь в середньому 25 днів на місяць. При цьому щодня кожен з працівників шиє по дві сукні. Один працівник займається

розкроем тканини і отримує заробітну плату – 7700 грн. на місяць. На пошиття однієї сукні витрачається 2 м тканини вартістю 351 грн. за 1 м, а також фурнітура на суму 90 грн. Сукні реалізують за ціною 4180 грн., причому всі пошиті протягом місяця сукні реалізують у цьому ж місяці. Щомісячна плата за електроенергію, комунальні та інші послуги становить 4400 грн. Амортизаційні відрахування – 1000 грн. на місяць. Визначити:

1. Податок на додану вартість, який підлягає сплаті ТОВ «Мрія» до державного бюджету.
2. Податок на прибуток ТОВ «Мрія», який підлягає сплаті до державного бюджету.
3. Чистий прибуток, отриманий ТОВ «Мрія» за звітний період.
4. Запропонувати власні управлінські рішення щодо оптимізації податкового навантаження?

Рекомендовані джерела: [2, 3, 5, 8, 11, 12]

Практичне заняття 7.

Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян

Мета: набути знання щодо здійснення нарахування та сплати податків з доходів фізичних осіб та системи контролю за цим процесом органами Державної податкової служби.

Засоби навчання: персональний комп'ютер чи ноутбук, офісне програмне забезпечення, можливість підключення до Інтернету, лекційні матеріали, короткі теоретичні відомості і методичні вказівки до виконання практичних завдань.

Питання для обговорення

1. Перевірка визначення об'єкта оподаткування.
2. Перевірка документального підтвердження та правомірності застосування податкової соціальної пільги податковими агентами.
3. Оцінка можливих ухилень від оподаткування за рахунок не включення до оподаткованого доходу інших доходів.
4. Перевірка правильності визначення доходів та витрат громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності, які оподатковуються за загальною системою.
5. Перевірка правильності ведення податкового обліку.

Завдання для самостійної роботи

1. Види відповідальності платників за порушення податкового

законодавства в сфері оподаткування доходів громадян та їх вплив на результати діяльності платників податків.

2. Перерахунок податку з сукупного річного доходу та застосування податкової знижки.

3. Контроль у сфері оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності.

4. Реєстрація та облік громадян, що здійснюють підприємницьку діяльність.

5. Порядок перевірки книги обліку доходів і витрат.

6. Перевірка своєчасності і повноти сплати нарахованих сум податків до бюджету.

Навчальні завдання.

Завдання 7.1

Заробітна плата працівниці ТОВ «П'ятигори» Король А.Р. за вересень 2019 року становила 7450 грн. Вона є матір'ю, яка має трьох дітей віком до 18 років. До бухгалтерії підприємства нею було подано заяву та відповідні документи на застосування податкової соціальної пільги, серед яких копії свідоцтв про народження дітей: Король Роман Андрійович – дата народження 16.02.2014 року, Король Іванна Андріївна – дата народження 19.06.2011 року, Король Софія Андріївна – дата народження 14.07.2000 року. Розрахувати податок на доходи фізичних осіб, який необхідно перерахувати до бюджету із заробітної плати за вересень 2019 року.

Завдання 7.2

Громадянка Коробко І.М. є одинокою матір'ю двох дітей віком до 18 років. Громадянка у вересні 2019 року отримала наступні доходи:

- 1) нараховано заробітну плату за основним місцем роботи відповідно до штатного розкладу за фактично відпрацьований час у вересні – 3800,00 грн;
- 2) виплачено матеріальну допомогу для вирішення соціально- побутових питань – 1200 грн.

Розрахувати податок на доходи фізичних осіб, який необхідно перерахувати до бюджету із заробітної плати громадянки Коробко І.М. за вересень 2019 року.

Завдання 7.3

Громадянка Шевченко М.І. є матір'ю двох дітей віком до 18 років. Громадянка у вересні 2019 року отримала наступні доходи:

- 1) нараховано заробітну плату за основним місцем роботи відповідно до

штатного розкладу за фактично відпрацьований час у вересні — 4000,00 грн;

2) виплачено матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань –1450 грн.;

Розрахувати податок на доходи фізичних осіб, який необхідно перерахувати до бюджету із заробітної плати громадянки Шевченко М.І. за вересень 2019 року.

Завдання 7.4

Розрахувати величину податку на доходи фізичних осіб, який повинен бути сплачений до бюджету у вересні 2019 р., якщо відомо, що місячна заробітна плата сторожа Бабченка А.О. становить 3800 грн, а також відомо, що він надав до бухгалтерії підприємства документи, які підтверджують його право на податкову соціальну пільгу як інваліда II групи.

Завдання 7.5

Розрахувати величину податку на доходи фізичних осіб, який повинен бути сплачений до бюджету у вересні 2019 р., якщо відомо, що місячна заробітна плата бухгалтера Гончарова А.М. становить 3800 грн, а також відомо, що він надав до бухгалтерії підприємства документи, які підтверджують його право на податкову соціальну пільгу як студента БНАУ заочної форми навчання.

Завдання 7.6

Протягом попереднього 2019 року громадянином Петренко К.М. було отримано такі доходи:

1. Заробітна плата становила 3400 грн за місяць. Кожного місяця підприємство оплачувало йому вартість харчування (обіди) у розмірі 750 грн.

2. У травні 2019 року громадянин отримав відсотки, нараховані за облігаціями внутрішньої державної позики – 1 600 грн.

3. У серпні 2019 року за перевиконання планових показників Петренко К.М. отримав заохочувальну нагороду у негрошовій формі вартістю 1400 грн. (з урахуванням ПДВ).

4. У вересні 2019 року громадянину нараховані відсотки за привілейованими акціями – 3600 грн.

5. У листопаді 2019 року громадянин отримав кредит у КБ «ПриватБанк» на суму 100000 грн. строком на 5 років під 43% річних.

Визначити чистий дохід громадянина Петренко К.М. та суму податку на доходи фізичних осіб, яка була утримана з його доходів протягом 2019 року.

Рекомендовані джерела: [1, 2, 4, 6, 12, 15]

4. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні основи податкового менеджменту

1. До об'єктів оподаткування належать?

- а) майно та дохід підприємства;
- б) платник податку;
- в) розмір та рівень податку;
- г) органи податкової служби.

2. Податки – це?

- а) грошові утримання з кожного працівника;
- б) грошові і натуральні платежі, що виплачуються з держбюджету;
- в) грошові вилучення держави з прибутку і зарплати;
- г) обов'язкові, безумовні платежі до відповідного бюджету, що справляються з платників податку.

3. Основна частка доходів бюджету складається з?

- а) доходів від майна, що є власністю держави;
- б) надходжень від зовнішньоекономічної діяльності;
- в) доходів від приватизації;
- г) податкових надходжень.

4. За рівнем встановлення податки поділяються на?

- а) прямі і непрямі;
- б) загальнодержавні і місцеві;
- в) пропорційні і прогресивні;
- г) з юридичних осіб, з фізичних осіб, змішані.

5. Податкова політика проводиться виходячи з принципів?

- а) соціальна справедливість;
- б) стабільність;
- в) гнучкість;
- г) усі відповіді вірні.

6. Податкова система України регламентується?

- а) Цивільним кодексом;
- б) Податковим кодексом України;
- в) Адміністративним кодексом;
- г) усі відповіді вірні.

7. До місцевих податків належить?

- а) податок на прибуток;
- б) податок на додану вартість;

- в) державне мито;
- г) єдиний податок.

Тема 2. Облік платників податків

1. Ставки податків і зборів (обов'язкових платежів) встановлюються?

- а) Кабінетом Міністрів України;
- б) Державною податковою адміністрацією України;
- в) Верховною Радою України, Верховною Радою Автономної Республіки Крим і сільськими, селищними, міськими радами;
- г) Міністерством фінансів України.

2. Загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі) встановлюються?

- а) Кабінетом Міністрів України і справляються на всій території України;
- б) Верховною Радою України і справляються на всій території України;
- в) Президентом України і справляються на всій території України;
- г) Міністерством фінансів України.

3. На скільки груп класифікуються основні засоби?

- а) 4;
- б) 14;
- в) 16;
- г) 10.

4. Акцизний податок – це?

- а) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового кодексу;
- б) обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди;
- в) непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених Податковим кодексом як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції);
- г) сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються.

5. До загальнодержавних належить такий податок чи збір?

- а) рентна плата;
- б) оплата витрат на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи в адміністративному суді;
- в) збір за місяць для паркування транспортних засобів;
- г) туристичний збір.

6. Ставки податку на додану вартість?

- а) універсальні;
- б) загальні;
- в) 20 %, 0 %, 7 %;
- г) 17 %, 0 %, 7 %.

7. Податок на додану вартість - це податок

- а) загальнодержавний;
- б) місцевий;
- в) прямий;
- г) немає правильної відповіді.

Тема 3. Планування та прогнозування податків і зборів**1. Об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно є**

- а) земельна ділянка;
- б) об'єкт житлової та (або) нежитлової нерухомості;
- в) земельна ділянка і об'єкт житлової нерухомості;
- г) об'єкти житлової нерухомості, які перебувають у власності держави.

2. Суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на?

- а) 4 групи;
- б) 2 групи;
- в) 5 груп;
- г) 6 груп.

3. Джерелом сплати податку є

- а) прибуток;
  - б) заробітна плата;
  - в) відсотки;
- усі відповіді вірні.

4. Доходи фізичної особи, одержані у вигляді заробітної плати оподатковуються податком на доходи фізичних осіб за ставкою

- а) 10%;
- б) 18%;
- в) 17%;
- г) 15%.

5. Податковий кредит з ПДВ — це сума

- а) податкової заборгованості платника перед бюджетом;
- б) сума податку, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді;

- в) заборгованості покупцям за отримані активи;
- г) на яку платник податку має право зменшити податкові зобов'язання звітного періоду.

6. Документом, що підтверджує право платника податку на податковий кредит із ПДВ є

- а) податкова вимога;
- б) видаткова накладна;
- в) податкова накладна;
- г) декларація з ПДВ.

7. Податки виникли внаслідок

- а) розвитку торгівлі;
- б) становлення промисловості;
- в) прийняття рішень органами державної влади;
- г) виникнення держави.

Тема 4. Порядок управління та погашення податкового боргу

1. Податки – це

- а) грошові утримання з кожної працівника;
- б) грошові і натуральні платежі, що виплачуються з держбюджету;
- в) грошові вилучення держави з прибутку і зарплати;
- г) обов'язкові платежі юридичних і фізичних осіб у бюджет у розмірах і в терміни, які встановлені законом.

2. За рівнем установлення податки поділяють на

- а) загальнодержавні і місцеві;
- б) прибуток, додану вартість, ресурсні, майно;
- в) кадастрові, деклараційні і попередні;
- г) прямі і непрямі.

3. Поповнення державного бюджету здійснюється за рахунок реалізації такої функції податків

- а) перерозподільної;
- б) фіскальної;
- в) регулюючої;
- г) стимулюючої.

4. До особистих податків відносяться

- а) податок на землю;
- б) податок на доходи фізичних осіб;
- в) податок на додану вартість;
- г) мито.

5. Платником податку може виступати

- а) предмет, який підлягає оподаткуванню;
- б) фізичні або юридичні особи, резиденти і нерезиденти, на яких законом покладено обов'язок сплачувати податок;
- в) суб'єкти підприємницької діяльності, які мають взаємовідносини з бюджетом;
- г) вірна відповідь відсутня.

6. Під одиницею виміру бази оподаткування прийнято розуміти

- а) величину податку на одиницю оподаткування;
- б) одиницю виміру об'єкта податку;
- в) певну вартісну, фізичну чи іншу характеристику бази оподаткування або її частини, до якої застосовується ставка податку;
- г) частку податку в доході платника.

7. Як класифікуються податки за формою оподаткування?

- а) розкладні, окладні;
- б) прямі, непрямі;
- в) податки на доходи, на споживання, на майно;
- г) загальнодержавні та місцеві.

Тема 5. Планування та організація проведення перевірок**1. Базовий податковий період для платників податку на майно:**

- а) календарний тиждень;
- б) календарний рік;
- в) календарний місяць;
- г) календарний квартал.

2. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин – це:

- а) загальнодержавний платіж;
- б) місцевий платіж;
- в) платіж за видами робіт;
- г) платіж до земельного відділу.

3. Податок на майно складається з:

- а) податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
- б) податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; транспортного податку; плати за землю;
- в) транспортного податку;
- г) плати за землю.

4. Хто нараховує рентну плату за спеціальне використання води?

- а) самостійно платник;
- б) Державна фіскальна служба України;
- в) співробітники аудиторських фірм;
- г) комерційні банки.

5. Базовим податковим періодом для сплати акцизного податку є календарний:

- а) місяць;
- б) квартал;
- в) рік;
- г) день.

6. Обов'язки платників податку:

- а) сплачувати податки і збори у встановлені строки;
- б) представляти свої інтереси в контролюючих органах самостійно;
- в) безоплатно отримувати інформацію про податки та збори та нормативно-правові акти, що їх регулюють;
- г) користуватися податковими пільгами за наявності підстав.

7. Хто відповідає за нарахування, утримання та сплату (перерахування) до бюджету податку з доходів у вигляді заробітної плати?

- а) роботодавець;
- б) податковий агент;
- в) платник податку;
- г) контролюючі органи з питань оподаткування.

Тема 6. Контроль за правильністю нарахування та сплати в бюджет податку на прибуток**1. Що означає поняття “податкові пільги”?**

- а) це передбачене податковим законодавством звільнення платника податку від нарахування та сплати податку;
- б) це передбачені податковим і митним законодавством звільнення платника податку від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору;
- в) це розмір податкових нарахувань на одиницю виміру бази оподаткування;
- г) це знижка.

2. Що означає поняття “об'єкт оподаткування”?

- а) майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку;

б) майно;

в) це розмір податкових нарахувань на одиницю виміру бази оподаткування;

г) дохід (прибуток) або його частина.

3. База оподаткування – це:

а) доходи звітного періоду, скориговані на витрати звітного періоду;

б) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання;

в) вартісний вимір об'єкта оподаткування;

г) фізичний вимір об'єкта оподаткування.

4. Місцеві податки та збори зараховуються до:

а) районних та обласних бюджетів;

б) місцевих бюджетів відповідно до Бюджетного кодексу України;

в) державного та місцевого бюджетів;

г) сільських та селищних бюджетів.

5. Податок на додану вартість, акцизний податок відносяться:

а) до прямих податків;

б) до непрямих податків;

в) до місцевих податків;

г) до податків на майно.

6. Платниками податку на доходи фізичних осіб є:

а) фізичні особи, які отримують доходи з джерела їх походження в Україні, податкові агенти;

б) податковий агент;

в) податковий агент та юридичні та фізичні особи;

г) юридичні та фізичні особи.

Тема 7. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян

1. Які податки називаються прямими:

а) податки, які сплачуються покупцями в цінах на товари і послуги, а перераховуються в бюджет продавцями відповідних товарів і послуг;

б) податки, що встановлюються на майно і доходи безпосередньо платникам і сплачуються ними з власних доходів;

в) податки, які стягуються тільки до державного бюджету;

г) інші види податків.

2. Які податки називаються непрямими:

а) податки, які безпосередньо встановлюються їх платникам, розраховуються і сплачуються з доходів самих платників;

б) податки, які сплачуються покупцями в цінах на товари і послуги, а перераховуються в бюджет продавцями відповідних товарів і послуг;

в) податки, які сплачуються за допомогою споживача;

г) інші види податків.

3. Туристичний збір – це:

а) місцевий збір, який зараховується до місцевого бюджету;

б) збір, 30% якого зараховується до обласного, а 70% - до районного бюджету;

в) збір, який зараховується до загальнодержавного бюджету;

г) збір, 10 % якого зараховується до місцевого, а 90% до загальнодержавного бюджету.

4. Які непрямі податки встановлюються у вигляді надбавок до цін або тарифів:

а) податок на прибуток;

б) податок на доходи фізичних осіб;

в) єдиний податок;

г) податок на додану вартість.

5. Податкові пільги для загальнодержавних податків і зборів встановлює:

а) платник податку;

б) контролюючий орган;

в) Верховна Рада України;

г) Кабінет Міністрів України.

6. Хто не є суб'єктами податкової роботи в Україні?

а) Верховна Рада України;

б) міністерство аграрної політики та продовольства України;

в) органи державної фіскальної служби;

г) платники податків.

7. Базовим податковим (звітним) періодом для плати за землю є:

квартал

а) календарний рік;

б) місяць;

в) квартал;

г) місяць.

ПИТАННЯ ДЛЯ МОДУЛЬГО КОНТРОЛЮ***Змістовий модуль 1***

1. Теоретичні засади податкового менеджменту: поняття, об'єкт та суб'єкт управління, їх взаємозв'язок.
2. Складові податкового менеджменту.
3. Охарактеризуйте особливості податкового менеджменту в Україні.
4. Охарактеризуйте структуру податкового менеджменту.
5. Вкажіть мету державного податкового менеджменту.
6. Охарактеризуйте основні завдання державного податкового менеджменту.
7. Назвіть суб'єкти та об'єкти державного податкового менеджменту.
8. Яка структура системи органів Державної фіскальної служби України.
9. Охарактеризуйте завдання територіальних органів Державної фіскальної служби України з позицій податкового менеджменту.
10. Взаємозв'язок складових податкового менеджменту: планування і прогнозування податкових надходжень, податковий контроль, управління податковим боргом.
11. Взаємозв'язок складових податкового менеджменту: законотворча діяльність і адміністрування податків.
12. Яке основне завдання податкового прогнозування і планування?
13. Податкові консультації та наслідки їх застосування.
14. Облік платників податків - юридичних осіб.
15. Облік платників податків - фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності.
16. Облік платників ПДВ.
17. Порядок зняття з обліку платників податків в контролюючих органах.
18. Податковий борг, його види та статуси.
19. Джерела погашення податкового боргу
20. Пеня, порядок її нарахування.
21. Податкова вимога, податкове повідомлення: зміст підстави застосування.
22. Податкова застава.
23. Розстрочка та відстрочка сплати податкових зобов'язань платників.
24. Види відповідальності за порушення податкового законодавства, засади застосування штрафних санкцій.
25. Фінансова відповідальність платників податків за порушення правил обліку.
26. Фінансова відповідальність за порушення правил подання та зберігання звітності.

27. Фінансові санкції у разі визначення суми податкового зобов'язання контролюючими органами та несвоєчасної сплати податків.

28. Фінансові санкції за порушення порядку отримання та використання торгового патенту та порушення правил спрощеної системи оподаткування ФОП.

29. Сутність та зміст податкового контролю.

30. Функції податкового контролю.

Змістовий модуль 2

1. Методи документального контролю.

2. Методи фактичного контролю, їх характеристика, приклади застосування.

3. Види перевірок податкових органів.

4. Класифікація перевірок податкових органів.

5. Порядок проведення документальних планових перевірок.

6. Порядок проведення документальних позапланових перевірок.

7. Порядок проведення фактичних перевірок.

8. Загальна характеристика підготовчого етапу проведення документальної перевірки.

9. Комплекс контрольно-перевірочних дій при проведенні документальної перевірки.

10. Структура акту перевірки. Вимоги до його складання.

11. Документальна перевірка податкових зобов'язань з ПДВ.

12. Документальна перевірка податкового кредиту з ПДВ.

13. Особливості перевірки декларації з податку на прибуток підприємств.

14. Порядок здійснення контролю за справлянням акцизного податку.

15. Контроль за нарахуванням і сплатою мита.

16. Перевірки правильності нарахування та своєчасності сплати в бюджет податку на доходи фізичних осіб, отриманих за місцем основної роботи.

17. Податковий контроль у сфері оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності

18. Порядок подання річної податкової декларації фізичними особами.

19. Порядок переходу платників до спрощеної системи оподаткування.

20. Податковий контроль при спрощеній системі оподаткування юридичних осіб.

21. Податковий контроль при спрощеній системі оподаткування фізичних осіб.

22. Податкова перевірка розрахунків плати на землю.

23. Податковий контроль у сфері справляння рентної плати.

24. Податковий контроль у сфері справляння екологічного податку.

25. Податковий контроль у сфері справляння місцевих податків та зборів.

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Особливим видом позааудиторної самостійної роботи здобувачів вищої освіти є індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) – завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та практичних занять, охоплює кілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

У відповідності до встановленого варіанту, розрахуйте та опишіть результати даної таблиці.

Здобувачу необхідно розрахувати суму фінансових санкцій, які має сплатити підприємство в 2020 р. за порушення податкового законодавства згідно вихідних даних, наведених у табл. 1.

Таблиця 1

Виявлені порушення підприємства в звітному періоді

Порушення	Вихідні дані за варіантами				
	2	3	4	5	6
1. У ході перевірки 20 травня 2020 р. податкові органи виявили, що в декларації за I кв. 2020 р. підприємство занизило свої зобов'язання з податку на прибуток підприємств.	6 000 грн (1, 9, 14, 19, 24)	9 600 грн (3, 6, 20, 22, 25)	12 000 грн (5, 10, 12, 17, 21)	14 400 грн (2, 4, 8, 13, 15)	18 000 грн (7, 11, 16, 18, 23)
Підприємство отримало податкове повідомлення-рішення	10.06.20 р. (11, 15, 19, 22, 24)	15.06.20 р. (5, 7, 14, 20, 23)	20.06.20 р. (2, 4, 6, 9, 13)	25.06.20 р. (1, 8, 17, 21, 25)	30.06.20 р. (3, 10, 12, 16, 18)
Підприємством погашено донараховані податкові зобов'язання і штраф	20.06.20 р. (5, 6, 9, 13, 20)	25.06.20 р. (1, 15, 19, 23, 25)	30.06.20 р. (2, 4, 7, 11, 22)	10.07.20 р. (8, 12, 16, 18, 21)	15.07.20 р. (3, 10, 14, 17, 24)
2. Податкові органи 25 серпня 2020 р. провели повторну перевірку та виявили, що в декларації за липень 2020 р. підприємство необґрунтовано заявило до відшкодування суму ПДВ	9 600 грн (12, 14, 19, 23, 25)	12 000 грн (2, 7, 10, 17, 21)	14 400 грн (4, 8, 15, 20, 22)	16 800 грн (3, 5, 9, 13, 18)	19 200 грн (1, 6, 11, 16, 24)
Підприємство отримало податкове повідомлення-рішення	10.09.20 р. (2, 4, 9, 16, 22)	12.09.20 р. (3, 8, 11, 15, 17)	15.09.20 р. (1, 5, 12, 20, 23)	18.09.20 р. (6, 10, 14, 19, 24)	20.09.20 р. (7, 13, 18, 21, 25)
Підприємством погашено донараховані податкові зобов'язання	20.09.20 р. (4, 10, 19, 22, 25)	25.09.20 р. (1, 7, 14, 18, 23)	30.09.20 р. (6, 9, 12, 16, 21)	10.10.20 р. (3, 8, 13, 15, 24)	15.10.20 р. (2, 5, 11, 17, 20)
Підприємством погашено нарахований штраф	25.09.20 р. (4, 6, 10, 12, 15)	30.09.20 р. (3, 8, 13, 20, 22)	05.10.20 р. (1, 5, 11, 21, 25)	10.10.20 р. (9, 14, 17, 19, 23)	15.10.20 р. (2, 7, 16, 18, 24)
Облікова ставка НБУ	16,0% (9, 11, 14, 16, 19)	16,5% (2, 5, 7, 10, 23)	17,0% (4, 8, 15, 22, 25)	17,5% (3, 6, 12, 17, 21)	18,0% (1, 13, 18, 20, 24)
3. Підприємство сплатило самостійно узгоджені суми:	15.06.20 р. (6, 8, 11, 14, 24)	20.07.20 р. (5, 10, 17, 19, 21)	25.08.20 р. (1, 7, 20, 23, 25)	30.09.20 р. (3, 9, 13, 16, 22)	05.10.20 р. (2, 4, 12, 15, 18)
- ПДВ за січень 2020 р.	14 400 грн (5, 7, 14,	18 000 грн (3, 9, 15,	21 600 грн (4, 6, 10,	24 000 грн (1, 11, 17,	26 400 грн (2, 8, 13,

	22, 24)	20, 25)	12, 18)	19, 21)	16, 23)
- податку на прибуток підприємств за 1 кв. 2020 р.	19 200 грн (4, 18, 20, 22, 24)	21 600 грн (1, 7, 12, 14, 16)	24 000 грн (3, 11, 19, 21, 25)	26 400 грн (2, 6, 8, 10, 15)	28 800 грн (5, 9, 13, 17, 23)
Облікова ставка НБУ	16,5% (6, 8, 16, 21, 23)	17,0% (3, 7, 9, 11, 18)	17,5% (1, 4, 12, 14, 17)	18,0% (2, 10, 19, 22, 24)	18,5% (5, 13, 15, 20, 25)
4. Податкові органи 20 травня 2020 р. виявили нецільове використання підприємством суми ПДВ за січень 2020 р., яка залишена в його розпорядженні	26 400 грн (1, 5, 11, 14, 19)	24 000 грн (2, 15, 18, 22, 24)	21 600 грн (3, 8, 12, 21, 25)	19 200 грн (4, 7, 10, 16, 23)	16 800 грн (6, 9, 13, 17, 20)
Підприємство отримало податкове повідомлення-рішення	20.05.20 р. (2, 4, 7, 10, 22)	22.05.20 р. (14, 16, 19, 21, 24)	24.05.20 р. (5, 8, 13, 18, 25)	26.05.20 р. (1, 3, 11, 15, 20)	28.05.20 р. (6, 9, 12, 17, 23)
Підприємством погашено донараховані податкові зобов'язання і штраф	20.09.20 р. (3, 8, 11, 15, 25)	10.09.20 р. (1, 4, 17, 21, 24)	30.08.20 р. (2, 5, 9, 16, 20)	20.08.20 р. (7, 12, 14, 18, 23)	10.08.20 р. (6, 10, 13, 19, 22)
Облікова ставка НБУ	15,5% (4, 12, 17, 20, 23)	16,0% (5, 14, 19, 21, 24)	16,5% (2, 7, 10, 15, 18)	17,0% (1, 6, 9, 11, 13)	17,5% (3, 8, 16, 22, 25)
5. Під час проведення аудиту підприємства в травні 2020 р. було виявлено недоплату;					
- ПДВ за березень 2020 р.	12 000 грн (14, 16, 19, 21, 25)	14 400 грн (1, 6, 10, 12, 17)	16 800 грн (4, 7, 9, 11, 22)	19 200 грн (3, 8, 13, 20, 24)	21 600 грн (2, 5, 15, 18, 23)
- податку на прибуток підприємств за I кв. 2020 р.	30 000 грн (2, 5, 13, 19, 25)	24 000 грн (6, 8, 10, 14, 21)	18 000 грн (1, 4, 16, 22, 24)	12 000 грн (7, 9, 12, 15, 18)	6 000 грн (3, 11, 17, 20, 23)
Підприємством було подано уточнюючий розрахунок та сплачено, донараховану аудиторською компанією, суму ПДВ	20.05.20 р. (3, 10, 19, 21, 23)	21.05.20 р. (6, 8, 16, 18, 22)	22.05.20 р. (2, 4, 11, 14, 25)	23.05.20 р. (1, 7, 12, 17, 24)	24.05.20 р. (5, 9, 13, 15, 20)
Підприємством включено в декларацію за II кв. 2020 р. і сплачено, донарахований аудиторською компанією, податок на прибуток підприємств:					
- 24 000 грн	10.07.20 р. (9, 11, 14, 18, 20)	15.07.20 р. (2, 4, 7, 15, 19)	20.07.20 р. (1, 3, 12, 23, 25)	25.07.20 р. (6, 10, 13, 16, 22)	30.07.20 р. (5, 8, 17, 21, 24)
- 6 000 грн	25.07.20 р. (3, 8, 11, 18, 23)	30.07.20 р. (7, 15, 17, 20, 24)	05.08.20 р. (2, 4, 13, 16, 19)	20.08.20 р. (5, 9, 12, 14, 22)	25.08.20 р. (1, 6, 10, 21, 25)
Податкові органи почали перевірку підприємства	20.07.20 р. (4, 9, 16, 20, 23)	25.07.20 р. (3, 5, 13, 18, 22)	30.07.20 р. (2, 6, 8, 12, 24)	15.08.20 р. (1, 7, 10, 15, 25)	20.08.20 р. (11, 14, 17, 19, 21)
Облікова ставка НБУ	18,0% (7, 10, 16, 19, 23)	17,5% (2, 5, 13, 18, 24)	17,0% (8, 11, 15, 17, 20)	16,5% (3, 6, 9, 14, 21)	16,0% (1, 4, 12, 22, 25)
6. Підприємство, маючи патент на ведення торгівлі в м. Біла Церква, реалізувало протягом 2020 р. в Києві товар, який заборонено реалізовувати в м. Біла Церква	12 000 грн (5, 11, 14, 20, 24)	24 000 грн (3, 6, 9, 13, 17)	36 000 грн (1, 8, 16, 19, 22)	48 000 грн (4, 7, 18, 23, 25)	60 000 грн (2, 10, 12, 15, 21)
Ставка збору за торговий патент	240 грн (4, 9, 16, 20, 23)	288 грн (1, 3, 7, 19, 21)	336 грн (5, 8, 14, 17, 22)	384 грн (6, 11, 13, 15, 25)	432 грн (2, 10, 12, 18, 24)

Виконання індивідуального завдання вимагає дотримання такого порядку:

- умова задачі відповідно до варіанту;
- розв'язання індивідуального завдання;
- аргументовані висновки.

При цьому обов'язковим є розкриття змісту тих положень чинного податкового законодавства, що застосовуються при вирішенні задачі, а також проведення розгорнутого аналізу фактичних обставин.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Нормативно-правові акти

1. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>.

Базові

4. Дема Д. І., Шевчук І.В., Мартинюк Г. П. Податковий менеджмент: навч. посібник; за заг. ред. Д. І. Деми. Київ: Алерта, 2017. 256 с.
5. Дубовик О. Ю. Податковий менеджмент у схемах і таблицях: навч. посібник. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 248 с.
6. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні : навч. посібник. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 506 с.
7. Податковий менеджмент : навч. посібник / С. В. Паранчук, А. С. Мороз, О. С. Червінська, Н. Г. Синютка. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 296 с.
8. Податковий менеджмент : підручник / О. В. Зайцев. Суми : Сумський державний університет, 2017. 412 с.

Допоміжні

9. Нікітішин А. О. Податкова політика в умовах економічних перетворень: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 480 с.

10. Пасічний М. Д. Фінансова політика держави : монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 440 с.

Періодичні видання

11. **«Все про бухгалтерський облік»** – всеукраїнський професійний бухгалтерський журнал. Видається щомісяця. На сторінках журналу викладено достовірні матеріали та професійна інформація для бухгалтерів із нормативно-правовою базою, безліччю практичних порад в тому числі і практики ведення обліку з іноземними компаніями.

12. **«Податки & бухоблік»** – Даний журнал є флагманським виданням і відповідає найвищим вимогам професійного бухгалтера. На сторінках журналу максимально докладно розглядається на прикладах практичні ситуації, з якими стикається бухгалтер, і даються зрозумілі рекомендації щодо вирішення непростих ситуацій.

Інтернет-ресурси

13. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

14. Офіційний сайт Верховної Ради України: URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

15. Інтернет-портал Ліга закон URL: <https://ligazakon.net/>.

16. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України: URL: <http://sfs.gov.ua/>.